

М.М. ФЕДОРОНЧУК, С.Л. МОСЯКІН,
М.В. ШЕВЕРА, Л.М. ГУБАРЬ

Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України
вул. Терещенківська, 2, МСП-1, Київ, 01601, Україна
flora@ln.ua, shevera@mail.ru, ogubar@gmail.com

**ТИПИ ВИДІВ РОДИНИ *POACEAE*,
ОПИСАНИХ З УКРАЇНИ: РОДИ
AGROPYRON P. GAERTN., *AGROSTIS* L.,
AGROTRYGIA TZVELEV, *APER*A ADANS.,
*AVEN*A L., *BRIZ*A L., *BROMOPSIS*
(DUMORT.) FOURR., *BROMUS* L.,
CALAMAGROSTIS ADANS.**

Ключові слова: таксономія, тип виду, базионім, голо-
тип, лектотип, ізотип, ізолектотип, Poaceae

Стаття продовжує серію публікацій з типіфікації видів судинних рослин, описаних з території України. Вона присвячена родам *Agropyron* P. Gaertn. (15 видів), *Agrostis* L. (8), *Agrotrigia* Tzvelev (1), *Apera* Adans. (2), *Avena* L. (2), *Briza* L. (2), *Bromopsis* (Dumort.) Fourr. (5), *Bromus* L. (3), *Calamagrostis* Adans. (1) родини *Poaceae* (загалом 39 таксонів у рангах виду, підвиду, різновидності).

Для кожного виду вказуються базионім, основна синоніміка, а також номенклатурний тип (цитовання протологу та голотипу і/або ізотипу, лектотипу і/або ізолектотипу, у т.ч. автора/авторів, що його виділили) та місце зберігання типового гербарного зразка. Тип подається згідно з оригінальним описом на гербарній етикетці зі збереженням старих назв адміністративних пунктів.

© М.М. ФЕДОРОНЧУК,
С.Л. МОСЯКІН,
М.В. ШЕВЕРА,
Л.М. ГУБАРЬ, 2007

Рід *Agropyron* P. Gaertn.

1. *Agropyron besarabicum* Săvul. et Rayss, 1923, Bull. Sect. Sci. Acad. Rom., **10**: 282; Цвелев, 1973, Нов. системат. высш. раст., **10**: 32, pro syn. *Elytrigia juncea* (L.) Nevski subsp. *besarabicum* (Săvul. et Rayss) Tzvelev; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 72, pro syn. *E. besarabica* (Săvul. et Rayss) Prokud.

Примітка. Вид описаний, ймовірно, з України; зберігається в гербаріях Румунії.

2. *Agropyron cimmericum* Nevski, 1934, Тр. Среднеаз. ун-та, сер. 8-в, **17**: 56; Невский, 1934, Фл. СССР, **2**: 655; Цвелев, 1973, Нов. системат. высш. раст., **10**: 34; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 79.

За протологом: «Описан из Керченского полуострова» (цит. за «Флорой СССР»).

Голотип: «Крым, Керченский р-н, песчаный берег и дюны с. Чечене ж с. Казантип. 1 июля 1925. С. Дзевановский» (*LE*).

Примітка. При першоописі виду у протолозі не вказано locus classicus. У «Флоре СССР» С. Невський зазначає, що вид описаний з Керченського п-ва, а тип зберігається у Ленінграді. У гербарії *LE* з цим зразком зберігається potae criticae «Turus. Г. Леонова. 1964».

3. *Agropyron cristatum* (L.) P. Beauv. subsp. *sabulosum* Lavr., 1931, Вісн. Київ. ботан. саду, **12—13**: 148; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 83, pro syn. *A. lavrenkoanum* Prokud.; Цвелев, 1975, Нов. системат. высш. раст., **10**: 34, pro syn. *A. cristatum* (L.) P. Beauv.

За протологом: «Locis stepposis arenosis Ucrainae stepposae (zoniae stepposae): distr. Stalino, ad fl. Volczaja (Vovcza) et fl. M. Jaly. 1928. J. Kleopow; distr. Cherson ad fl. Borysthen (Dnjepr). 1925, 26; 30; distr. Melitopolj, insula, Birjuczij. 1927. F. Levina et A. Prjanischikow (По пісках (пісковий степ)) степової смуги України: станція Луганська по р. Донцю. 1925. Колишня Сталінська округа — с. Клевцовка, піски другої тераси р. Вовчої. 04.VII.1928, кол. Ю. Клеопов (l.c.). Піски Дніпрового низу, дуже часто. 1925, 26, 30 (та інші колектори). Острів Бірючий на Озівському морі (екз-ри переходові до типової форми). 1927. Ф. Левіна та А. Прянішніков».

Лектотип: [M. Shevera, M. Fedoronchuk, L. Gubar, hoc loco]: «Сталінська округа, В. Янісільський р-н, с. Клевцовка. Піски над р. Вовчою. 4.VII.1928. Ю. Клеопов» (*KW*).

4. *Agropyron dasyanthum* Ledeb. 1820, Ind. Sem. Horti Dorpad.: 3; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 77; Цвелев, 1973, Нов. системат. высш. раст., **10**: 34; Прокудин, 1940, Фл. УРСР, **2**: 350.

За протологом: «Legi in *Avena* mobile ad Borysthenem prope Oleschky».

Лектотип: [M. Fedoronchuk, hoc loco]: «ad Borysthenem. Ledebour» (*LE*).

Примітка. У гербарії *LE* зберігаються ще чотири автентичні зразки виду.

5. *Agropyron dasyanthum* Ledeb. var. *birjutzense* Lavrenko, 1931, Вісн. Київ. ботан. саду, **12—13**: 148; Цвелев, 1973, Нов. системат. высш. раст., **10**: 34; pro syn. *A. cimmericum* Nevski. — *Agropyron dasyanthus* Ledeb. subsp. *birjutzense*

(Lavr.) Lavrenko, 1935, Фл. УРСР (Визн. росл.), 1: 214; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 79, pro syn. *A. cimmericum* Nevski.

За протологом: «Locis littoralibus insulae Birjuczij (in mare Maeotico). 1927. A. Prjanischnikow (о-в Бірючий на Озівському морі, літоральна смуга (пісково-ракушнякові поклади). 1927. А. Прянішніков».

Примітка. Тип, ймовірно, не виділений, його місцезнаходження невідоме.

6. *Agropyron karagadense* Kotov, 1948, Ботан. журн. АН УРСР, 5, 1: 32; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 84, pro syn. *A. ponticum* Nevski; Цвелев, 1973, Нов. системат. высш. раст., 10: 34; pro syn. *A. cristatum* (L.) P. Beauv.

За протологом: «Tauria Orientalis. Karadagh, in decliviis prope Stationem Biologicam Academiae Scientiarum Ucr. RSS, (fl.), leg. 22.V.1941, M.I. Kotov (Східний Крим, Карадаг, схил з відслоненнями сланцю, біля Карадазької біологічної станції Академії наук УРСР, 22. V.1941, Зібр. М.І. Котов)».

Голотип: «Восточный Крым, Карадаг, склон на сланцах у Биологической станции, 22.V.1941, М. Котов» (*KW*; isotypus — *LE*).

7. *Agropyron lavrenkoanum* Prokud. 1938, Тр. НДІ Ботан. Харків. ун-ту., 3: 198; він же, 1940, Фл. УРСР, 2: 358; він же, 1977, Злаки Укр.: 83; Цвелев, 1973, Нов. системат. высш. раст., 10: 34, pro syn. *A. cristatum* (L.) P. Beauv. subsp. *sabulosum* Lavrenko.

За протологом: В Лівобережному Степу досить часто; в Лівобережному Лісостепу зрідка. На Правобережжі відсутній ... описаний з Донецьких пісків. «Харківська обл. Ізюм. Піски. 25.VI.1935, Прокудін».

Голотип: «Харківська обл. Ізюм. Піски 2-ї тер[аси] р. Дінця. 25.VI.1935, Ю. Прокудін» (*CWU*).

8. *Agropyron maeoticum* Prokud. 1940, Фл. УРСР, 2: 343; Прокудін, 1941, Тр. НДІ Ботан. Харків. ун-ту, 4: 139, pro syn. *Elytrigia maeotica* (Prokud.) Prokud.; він же, 1951, Фл. Крима, 1, 4: 114, pro syn. *E. maeotica*, він же, 1977, Злаки Укр.: 65, pro syn. *E. maeotica*; Цвелев, 1973, Нов. системат. высш. раст., 10: 34, pro syn. *E. repens* (L.) Nevski subsp. *elongatiformis* (Drob.) Tzvelev; він же, 1975, Нов. системат. высш. раст., 12: 126, pro syn. *E. repens* subsp. *elongatiformis*.

За протологом: «Ucr. RSS, ins. Birjuczij in mari Maeotica, steppe sabulosa, loco 16.VII.1935, legit J. Prokudin (Дніпропетровська обл. о. Бірючий в Азовському морі. Солончакове зниження серед піщано-ракушнякового степу. 16.VII.1935. Прокудін».

Голотип: «Херсонська обл., о. Бірючий, солончакове пониження среди песчано-ракушняковой степи. 16.VII.1935. Ю. Прокудин» (*CWU*).

9. *Agropyron nodosum* Nevski, 1934, Фл. СССР, 2: 646; він же, 1936, Тр. Ботан. ин-та АН СССР, сер. 1, 2: 83, pro syn. *Elytrigia nodosa* (Nevski) Nevski; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 58, pro syn. *E. nodosa*; він же, 1951, Фл. Крима, 1, 4: 112, pro syn. *E. nodosa*; Цвелев, 1973, Нов. системат. высш. раст., 10: 30, pro syn. *E. caespitosa* (C. Koch) Nevski; він же, 1975, Нов. системат. высш. раст., 12: 123, pro syn. *E. caespitosa* subsp. *nodosum* (Nevski) Tzvelev. — *Triticum nodosum* Steven ex M. Bieb., 1819, Fl. Taur.-Cauc., 3: 96, in syn.

За протологом: «m. Taur. leg. Steven».

Лектотип та ізолектотипи (2) [М. Fedoronchuk, hoc loco]: «m. Taur.» (*LE*, N. Tzvelev, in herb., pro typus).

10. *Agropyron ponticum* Nevski, 1934, Тр. Среднеаз. ун-та, сер. 8-в, **117**: 57; він же, 1934, Фл. СССР, **2**: 658; Прокудин, 1951, Фл. Крыма, **1**, 4: 117; він же, 1977, Злаки Укр.: 84; Цвелев, 1972, Нов. системат. высш. раст., **9**: 58, pro syn. *A. cristatum* (L.) P. Beauv. subsp. *ponticum* (Nevski) Tzvelev; він же, 1973, Нов. системат. высш. раст., **10**: 34, pro syn. *A. cristatum* subsp. *ponticum* (Nevski) Tzvelev.

За протологом: «Описаний з Криму».

?Лектотип [М. Fedoronchuk, hoc loco]: «Крым. Вершина Демерджи на скалах. 25.VII.1894. Собр. О. Алексеенко» (*LE*).

Примітка. У протолозі виду конкретне місцезростання не вказано. У гербарії *LE* при цьому зразку значиться potae criticae «Турус». Тут же зберігається ще один зразок: «Северный склон г. Зуб (Карадаг). На склонах у подножья», на якому зазначено «Specimina authentica». За Ю. Прокудіним (1948, Тр. Гос. Никит. ботан. сада, **25**, 1—2: 137) *A. ponticum* був описаний С. Невським на основі нечисленного гербарного матеріалу з Карадагу, що зберігається в *LE*, але багато зразків виду, які зберігаються у Нікітському ботанічному саду (*YALT*), він не використав. У гербарії *KW* є зразки виду з locus classicus, зібрані у 1941 р. М. Котовим.

11. *Agropyron repens* (L.) P. Beauv. var. *pseudocaesium* Pacz., 1912, Зап. Новорос. об-ва естествоисп., **39**: 30, pro syn. *A. repens* var. *pseudocaesium*; він же, 1914, Зап. Новорос. об-ва естествоисп., **39**: 174, pro syn. *A. repens* var. *pseudocaesium*; він же, 1914, Херсон. фл., **1**: 252, pro syn. *A. repens* var. *pseudocaesium*; Лавренко, 1935, Фл. УССР (Визн.), **1**: 210, pro syn. *A. repens* subsp. *pseudocaesia* (Pacz.) Lavrenko; Зоз, 1937, Журн. Ін-ту ботан. АН УРСР, **13—14**: 205, pro syn. *A. pseudocaesium* (Pacz.) Zoz; Прокудін, 1940, Фл. УРСР, **2**: 345, pro syn. *A. pseudocaesium*; він же, 1938, Тр. НДІ Ботан. Харків. ун-ту., **3**: 186, pro syn. *Elytrigia pseudocaesia* (Pacz.) Prokud.; він же, 1977, Злаки Укр.: 63, pro syn. *E. pseudocaesia*; Цвелев, 1973, Нов. системат. высш. раст., **10**: 31, pro syn. *E. repens* (L.) Nevski subsp. *pseudocaesia* (Pacz.) Tzvelev; він же, 1975, Нов. системат. высш. раст., **12**: 126, pro syn. *E. repens* subsp. *pseudocaesia*.

За протологом: «В степных подах сев. ч. Таврической губ. и восточ. ч. Херсонского уезда ...».

Лектотип та ізолектотипи (2): [М. Fedoronchuk, hoc loco] «Аскания-Нова. Таврич. губ., у Б. Чапельском поду, сплошь (засушл. под). 25.V.1902. И. Пачосский» (*LE*, N. Tzvelev, in herb, pro typus).

12. *Agropyron scythicum* Nevski, 1934, Фл. СССР, **2**: 638; він же, 1936, Тр. Ботан. ин-та АН СССР, сер. 1, 2: 79, pro syn. *Elytrigia scithicum* (Nevski) Nevski; Цвелев, 1973, Нов. системат. высш. раст., **10**: 29, pro syn. *E. geniculata* (Trin.) Nevski subsp. *scythica* (Nevski) Tzvelev; він же, 1975, Нов. системат. высш. раст., **12**: 121, pro syn. *E. geniculata* subsp. *scythica*; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 54, pro syn. *E. strigosa* (M. Bieb.) Nevski.

За протологом: «Mons Czatyр-Dagh prope Aluschta, 21.07.1929, leg. G. Poplavska, № 150. Tauria».

Голотип: «Крым. Государственный заповедник близ г. Алушта. Каменистая осыпь на пологом склоне г. Чатыр-Даг. 21.VI.1929, Собр. Г. Поплавская» (*LE*; isotypі (2) — *YALT*).

Примітка. На цьому гербарному зразку зберігається notae criticae С. Невського: «*Elytrigia scythica* n. sp. n. 1931». У протолозі виду, ймовірно, допущена помилка у місяці збору: замість «VI» вказано «07».

13. *Agropyron stepposum* Dubovik, 1980, Нов. системат. высш. и низш. раст.: 12.

За протологом: «RSS Ukr., dit. Donetzica, steppa reservata Chomutoviensis, 12.VI.1955, Th. Grynj, O. Dubovik».

Голотип: «Сталинская обл. Буденовский район, Хомутовская степь, 12.VI.1955, Ф. Гринь» (*KW*).

Примітка. У протолозі виду помилково вказано колектора.

14. *Agropyron stipifolium* Czern. [1859, Consp. Pl. Charc.: 70, nom. nud., «*stipaefolium*»] ex Nevski, 1934, Фл. СССР, 2: 637; Невський, 1936, Тр. Ботан. ин-та АН СССР, сер. 1, 2: 79, pro syn. *Elytrigia stipifolia* (Czern. ex Nevski) Nevski; Прокудин, 1938, Тр. НДІ Ботан. Харків. ун-ту., 3: 165, pro syn. *E. stipifolia*; він же, 1977, Злаки Укр.: 56, pro syn. *E. stipifolia* Nevski; Цвелев, 1973, Нов. системат. высш. раст., 10: 29, pro syn. *E. stipifolia* subsp. *stipifolia*; він же, 1975, Нов. системат. высш. раст., 12: 121, pro syn. *E. stipifolia* subsp. *stipifolia*.

За протологом: «Сухой яр в главном отвержении близ дороги, ведущей от острой могилы в Сухой яр к колодезю, 25.VI.1864, Черняев».

Лектотип та ізолектотипи (3) [N. Tzvelev, 1975, pro typus] «Circa Kharkoviam, Suhoj jar. VII.1864, Leg. Czernjaev» (*LE*).

Примітка. У протолозі виду, ймовірно, помилково вказано місяць збору: замість «VII» — «VI».

15. *Agropyron tesquicolum* Prokud., 1940, Фл. УРСР, 2: 342; він же, 1938, Тр. НДІ Ботан. Харків. ун-ту., 3: 181, pro syn. *Elytrigia tesquicolum* (Prokud.) Klokov; він же, 1977, Злаки Укр.: 75, pro syn. *E. tesquicolum* (Prokud.) Prokud. et Klokov.

За протологом: «Вид описаний з околиць Краснянки Рубіжанського р-ну».

Лектотип [M. Fedoronchuk, hoc loco]: «in arenosis ad ripam vicus Краснянка. 20—24.VI.1858. B. Czernjaev» (*LE*).

Рід *Agrostis* L.

1. *Agrostis granitica* Klokov, 1950, Ботан. мат-лы (Ленинград), 12: 40; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 225, pro syn. *A. gigantea* Roth.

За протологом: «RSS Ucr. Staliniensis, in graniticis ad fl. Berda, VI.1930 (УССР, Сталинская обл., на гранитах по р. Берде, VI.1930)».

Голотип та ізотипи: «Запорізька обл., Осипенківський р-н, с. Карла Маркса. Гранітні відслонення по Берді, VII.1930, № 033378» (*KW*, isotypus — *LE*).

Примітка. У протолозі виду, ймовірно, помилково вказано місяць збору: замість «VII» зазначено «VI».

2. *Agrostis holciformis* M. Bieb., 1808, Fl. Taur.-Cauc., 1: 54; Рожевиц, 1934. Фл. СССР, 2: 114, pro syn. *Oryzopsis holciformis* (M. Bieb.) Hack.; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 426, pro syn. *Pipthaterum holciforme* (M. Bieb.) Roem. et Schult.

За протологом: «in Tauria meridionali, circa pagum Alupkam, inter faxa».

Примітка. Лектотип виду не виділений, типовий матеріал зберігається у гербарії *LE*.

3. *Agrostis maeotica* Klokov, 1950, Ботан. мат-лы (Ленинград), 12; 41; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 228.

За протологом: «RSS Ucr. Staliniensis, prope oppidum Ossipenko, peninsula maeotica Kossa Berdianskiensis. 26.VIII.1937, legit G. Bilyk (УССР, Сталинская обл. в окрестностях г. Осипенко, на Бердянской косе. 26.VIII.1937, собрал Г. Билык)».

Голотип: «Бердянська коса на південь від курорта. Зниження. м. Бердянськ, Дніпроп. обл., 26.VIII.1937, Г. Білик, № 033380» (*KW*).

4. *Agrostis praticola* Klokov, 1950, Ботан. мат-лы (Ленинград), 12: 40; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 225, pro syn. *A. gigantea* Roth.

За протологом: «RSS Ucr., dit. Charkov, prope oppidum Czuguje, in pratis fl. Donetz, 28.VI.1938, legit G. Bilyk (УССР, Харьковская обл., окрестности г. Чугуева на лугах по р. Донцу, 28.VI.1938, собрал Г. Билык)».

Голотип: «Луки в заплавіні р. Донця, м. Чугуїв Харківська обл., 28.VI.1938, Г. Білик» (*KW*).

5. *Agrostis pseudoalba* Klokov, 1950, Ботан. мат-лы (Ленинград), 12; 38; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 223, pro syn. *A. stolonifera* L.

За протологом: «RSS Ucr., dit. Kioviensis, distr. Shevczenk. inter p.p. Ussovka et Czerevki in ripa paludis, Supij dicti, 11.VII.1928, legernt D. Zerov et K. Zerov (УССР, Киевская обл., Шевченковский р-н между селами Усовка и Черевки. По берегу болота Супий, 11.VII.1928, собрали Д. Зеров и К. Зеров)».

Голотип: «По берегу болота Супій між с. Усівка та с. Черевки Київ. окр., 11.VII.1928, Д. Зеров та К. Зеров» (*KW*).

Примітка. У гербарії *LE* є зразок виду, датований 29.VII.1928, з двома notaе criticae: М. Клокова — «Турус» та Є. Лавренка — «не Турус», ймовірно, тому, що дата не збігається з датою у протолозі.

6. *Agrostis sabulicola* Klokov, 1950, Ботан. мат-лы (Ленинград), 12; 37; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 227.

За протологом: «RSS Ucr., dit. Odessana, distr. Tzurjupiensis, in arena Kazaczo-Lagerskaja, 12.VII.1932, legit M. Kosetz (УССР, Одесская обл., Цюрупинский район, на Казаче-Лагерском песчаном массиве, 12.VII.1932, собрал М. Косец)».

Голотип: «Одеська обл. Цюрупинський р-н, Козаче-Лагерська піскова арена, 12.VII.1932, М. Косець» (*KW*; isotypus — *LE*).

Примітка. У протолозі виду, ймовірно, помилково вказано місяця збору: замість «VI» — «VII». Крім цитованого зразка, є ще два автентичні, але рослини зібрані 11.VII.1932 та 18.VII.1932.

7. *Agrostis stolonizans* Besser ex Schult. et Shult. f., 1827 Add. ad Mantissa., 3: 567; Шишкин, 1934, Фл. СССР, 2: 184; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 223, pro syn. *A. stolonifera* L.

За протологом: «... in Galiciae, Volhynia, Podolia et Lithuania humidis candem in vinif.»

Лектотип та ізолектотипи (3) [М. Fedoronchuk, hoc loco]: «*Agrostis stolonizans* mihi. ... En. Pl. Volhyn. Besser misit 1826. E. Rumirdo (Ex herb. W. Bess.» (LE).

8. *Agrostis zerovii* Klokov, 1950, Ботан. мат-лы (Ленинград), 12; 39; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 223, pro syn. *A. stolonifera* L.

За протологом: «RSS Ucr., dit. Kioviensis distr. Njezhinien, prope pagum Verprik, in palude Supij dicto 18.VIII.1928, legernt D. Zerov et K. Zerov (УССР, Киевская обл., Неженский р-н, у с. Веприк на болоте Супий, 18.08.1928, собр. Д. Зеров и К. Зеров)».

Голотип: «Болото Супій коло с. Веприк Ніжинської округи в прибережних заростях хвоща, 18.VII.1928, Д. Зеров та К. Зеров» (LE).

Примітка. У протолозі виду, ймовірно, помилково вказано місяць збору: замість «VII» — «VIII».

Рід × *Agrotrigia* Tzvelev

1. × *Agrotrigia kotovii* Tzvelev, 1972, Нов. системат. высш. раст., 9: 63; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 88.

За протологом: «Tauria, distr. Sudak, in declivitate, lapidosa sicca montis Karadagh prope sinum «Serdjukovaja», 20.08.1961, N. Tzvelev».

Голотип: «Крымская обл. Судакский р-н. Сухой каменистый (конгломератный) склон г. Карадаг к берегу моря близ Сердюковой бухты, 20.VIII.1961, Цвелев Н.» (LE).

Рід *Apera* Adans.

1. *Apera longiseta* Klokov, 1950, Ботан. мат-лы (Ленинград), 12; 51; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 219, pro syn. *A. spica-venti* (L.) P. Beauv.

За протологом: «RSS Ucr., dit. Zaporozhiensis, prope portum Tarassovka, in pratis inter Borysthenem et fl. Konka — «Konskije Plavni» rossice dictis, loco arenoso exaltato, 3.VI.1938, legit D. Sakalo (УССР, Запорожская обл., возле пристани Тарасовка, на лугах между Днепром и его притоком р. Конкой — «Конские Плавни», на возвышенном песчаном месте, 3.VI.1938, собрал Д. Сакало) (CWU)».

Примітка. Місцезнаходження типового матеріалу невідоме.

2. *Apera maritima* Klokov, 1950, Ботан. мат-лы (Ленинград), 12; 50; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 220.

За протологом: «RSS Ucr., dit. Dnjepropetrovsk, distr. Geniczesk, insula Birjuczij maris Maeotici, in declivio sabuloso, 17.VI.1935, legit Th. Czicza (УССР,

Днепропетровская обл., Генический район, о. Бирючин на Азовском море, песчаный склон, 17.VI.1935, собрала Т. Чича (CWU)».

Примітка. Місцезнаходження типового матеріалу невідоме.

Рід *Avena* L.

1. *Avena besseri* Griseb. 1853, in Ledeb., Fl. Ross., 4: 415; Рогович, 1869, Обоз.: 279; Прокудин 1940, Фл. УРСР, 2: 186, pro syn. *Helictotrichon desertorum* (Less.) Nevski.; він же, 1977, Злаки Укр.: 164, pro syn. *H. desertorum*; Koczwara, 1946, Acta Soc. Bot. Polon., 17: 256, pro syn. *Avenastrum besseri* (Griseb.) Koczwara; Клоков, 1950, Визн. росл. УРСР: 870, pro syn. *Helictotrichon besseri* (Griseb.) Klokov.

За протологом: «In Rossia media [Volhynia in Saxis monticulorum Kulikowiensium pr. Cremenetz (Bess., Eichw.)], et australi [Podolia in collibus apricis (Bess., Eichw.)]».

Лектотип [М. Fedoronchuk, hoc loco]: «Cremeneci. Com. Besser. a. 1824» (LE; Tzvelev, in herb. 1966, pro isotypus).

2. *Avena macra* Steven in M. Bieb., 1808, Fl. Taur.-Cauc., 1: 77, 420. — *Ventenata macra* (Steven) Balansa ex Boiss.

За протологом: «Habitat in Iberia. ... In Tauria ...».

Примітка. Ймовірно, типовий матеріал зберігається у гербарії *H.*

Рід *Briza* L.

1. *Briza australis* Prokud., 1954, Ботан. мат-лы (Ленинград), 16: 42; він же, 1977, Злаки Укр.: 379, pro syn. *B. elatior* Sibth. et Smith.

За протологом: «Tauria, reservatum prope oppidum Alushta, ad transitum Czuczel in prata, 06.08.1926, Н. Poplavska (Крым, Государственный заповедник близ г. Алушты, у Чучельского перевала, луговая поляна, 06.08.1926, Г. Поплавская)».

Голотип: «Крымский Государственный заповедник, близ г. Алушта. У Чучельского перевала, луговая поляна, 6.VII.1926. Собр. Г. Поплавская» (LE).

Примітка. У протолозі виду, ймовірно, помилково вказано місяць збору: замість «VII» — «VIII».

2. *Briza humilis* M. Bieb., 1808, Fl. Taur.-Cauc., 1: 66; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 383, pro syn. *Brizochloa humilis* (M. Bieb.) Chrtek et Nadež.

За протологом: «In Tauriae meridionalis et Iberiae mediae collibus et campis apricis haud rara».

Лектотип [М. Fedoronchuk, hoc loco]: «Ex Tauria» (LE).

Рід *Bromopsis* (Dumort.) Fourr.

1. *Bromopsis calcarea* Klokov, 1976, Нов. системат. высш. и низш. раст.: 41.

За протологом: «Dit. Taurica, distr. Vjelogorskiensis, p. Vishnjovoje (olim Mutjash), rupes Ak-Kaja, 13.5.1955, М. Попов, Д. Dobroczajeva, А. Barbarucz (Крымская обл., Белогорский р-н, с. Вишневое (бывш. Мутяш), скала Ак-Кая, 13.V.1955. М. Попов, Д. Доброчаева, А. Барбарич)».

Примітка. Місцезнаходження типового матеріалу невідоме.

2. *Bromopsis cimmerica* Klokov, 1976, Нов. системат. высш. и низш. раст.: 38.

За протоологом: «Tauria, distr. Theodosianus, prope p. Planerskoje (Koktebel), fossa littoralis prima, diclivia lapidosa, 24.V.1966, М. Klokov (Крым, Феодосийский р-н, окр. Планерского, первая балочка по берегу, каменистые склоны, 24.V.1966, М. Клоков)».

Примітка. Місцезнаходження типового матеріалу невідоме.

3. *Bromopsis glabrata* Klokov, 1976, Нов. системат. высш. и низш. раст.: 36.

За протоологом: «RSS Ucr., dit. Taurica, territorium reservati naturae, loso Lapis Ruber dicto, ad margines silvae (pinetum) superiores et ad jailam, 27.VI.1962, М. Klokov (УССР, Крымская обл., территория заповедника, уроч. Красный Камень, верхняя граница леса (сосняк) — яйла, 27.VI.1962, М. Клоков)».

Примітка. Місцезнаходження типового матеріалу невідоме.

4. *Bromopsis pseudocappadocica* Klokov, 1976, Нов. системат. высш. и низш. раст.: 41.

За протоологом: «Tauria, distr. Theodosiensis, in viciniis p. Planerskoje (Koktebel), Karadag, diclivia superiora, inter rupes, 17.VI.1967, М. Klokov (Крым, Феодосийский р-н, окр. Планерского. Карадаг, верхние склоны, между скалами, 17.VI.1967, М. Клоков)».

Примітка. Місцезнаходження типового матеріалу невідоме.

5. *Bromopsis* × *taurica* Sjlussar., Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 146.

За протоологом: «Tauricum reservatum publicum, Sedun, 700 m. Campus magnus, bene caespitiosis. 2.VI.1969. Sjlussarenko».

Примітка. Місцезнаходження типового матеріалу невідоме.

Рід *Bromus* L.

1. *Bromus japonicus* Thunb. subsp. *sooi* Pénzes, 1936, Bot. Közlem., 33:122; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 129, pro syn. *B. japonicus* Thunb.

За протоологом: «Melitopol, Tauriae, Rossia, 1878—1887 (S. Korzsinsky sub. *B. japonicus* S. pellitus Asch. Gr. ? Le. Icon. Nostr.: 10 a, 10 d, 10 c, X 49. a)».

Ізолектотип [М. Fedoronchuk, hoc loco]: «Мелитополь (Таврич. губ.). 1878—1887 гг. Собр. С. Коржинский» (*LE*, N. Tzvelev, in herb, pro isotypus).

2. *Bromus riparius* Rehmman, 1872, Notiz. Veg. Gest. Schwarz. Meer: 83; Holub, 1973, Folia Geobot. Phytotax. (Praha), 8: 169, pro syn. *Bromopsis riparia* (Rehmman) Holub; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 141, pro syn. *B. riparia* (Rehmman) Holub.

За протоологом: «Auf dürrem Steinigen Boden der Peresyp bei Odessa und auf Granitfelsen des Bok Insel Konstantynovka in Menge».

Ізотипи (2): «Dr. A. Rehmman. Exicata inteneris Chersonici. *Bromus riparius* n.s. Granitfelsen des Bok Insel Konstantynovka, N 184(b)» (*LE*).

3. *Bromus strigosus* M. Bieb. 1819, Fl. Taur.-Cauc., 3: 81; Boiss., 1884, Fl. Or., 5: 661, pro syn. *Agropyron strigosum* (M. Bieb.) Boiss.; Невский, 1934, Тр. Среднеаз. ун-та, сер. 8-б, 117: 60, in ad not., pro syn. *Elytrigia strigosa* (M. Bieb.)

Nevski; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 54, pro syn. *E. strigosa*; Цвелев, 1973, Нов. системат. высш. раст., **10**: 29, pro syn. *E. strigosa*; він же, 1975, Нов. системат. высш. раст., **12**: 119, pro syn. *E. strigosa*.

За протоологом: «in montibus Tauriae altioribus inter lapides».

Ізолектотип [M. Fedoronchuk, hoc loco]: «Tauria australis, leg. Steven» (*LE*, N. Tzvelev, in herb, 1969, pro isotypus; N. Tzvelev, 1975, pro typus).

Рід *Calamagrostis* Adans.

1. *Calamagrostis* × *kotulae* Запа³, 1906, Fl. Gal. Crit.: 23; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 215, pro syn. *Calamagrostis villosa* (Czait.) E.F. Gmel.

За протоологом: «In magnis furfosis Galiciae occidentalis et Oraviae Hungaricae, prope Piekilnik, a B. Kotula lecta in septione».

Примітка. Тип виду, ймовірно, не виділений, зберігається у гербарії *KRAM*.

Н.М. Федорончук, С.Л. Мосякин, М.В. Шевера, Л.М. Губарь

Институт ботаники им. Н.Г. Холодного НАН Украины, г. Киев

ТИПЫ ВИДОВ СЕМЕЙСТВА *POACEAE*, ОПИСАННЫХ С УКРАИНЫ:
РОДЫ *AGROPYRON* P. GAERTN., *AGROSTIS* L., *AGROTRYGIA* TZVELEV,
*APER*A ADANS., *AVENA* L., *BRIZA* L., *BROMOPSIS* (DUMORT.) FOURR.,
BROMUS L., *CALAMAGROSTIS* ADANS.

Подан список видов семейства *Poaceae* — роды *Agropyron* P. Gaertn., *Agrostis* L., *Agrotrygia* Tzvelev, *Apera* Adans., *Avena* L., *Briza* L., *Bromopsis* (Dumort.) Fourr., *Bromus* L., *Calamagrostis* Adans, описанных с территории Украины, проведена типификация большинства видов. Для каждого вида указаны основная синонимика, номенклатурный тип — по протологу и голотип, изотип или лектотип, изолектотип, автор его выделения и место хранения в гербариях.

Ключевые слова: таксономия, тип вида, базионим, голотип, лектотип, изотип, изолектотип, семейство *Poaceae*

M.M. Fedoronchuk, S.L. Mosyakin, M.V. Shevera, L.M. Gubar

M.G. Kholodny Institute of Botany, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv

TYPF OF SPECIES OF FAMILY *POACEAE* DESCRIBED FROM UKRAINE:
GENUS *AGROPYRON* P. GAERTN., *AGROSTIS* L., *AGROTRYGIA* TZVELEV,
*APER*A ADANS., *AVENA* L., *BRIZA* L., *BROMOPSIS* (DUMORT.) FOURR.,
BROMUS L., *CALAMAGROSTIS* ADANS.

The list of species of vascular plants of the family *Poaceae* (genus *Agropyron* P. Gaertn., *Agrostis* L., *Agrotrygia* Tzvelev, *Apera* Adans., *Avena* L., *Briza* L., *Bromopsis* (Dumort.) Fourr., *Bromus* L., *Calamagrostis* Adans.) described from Ukraine and typification of some species are provided. The following data of each species are provided: basionym, original nomenclatural citation; according protologue holotype or/and isotype, lectotype, isolectotype; herbarium (-a) at which the specimen (s) is (are) deposited.

Key words: taxonomy, type species, basionim, holotype, lectotype, isotype, isolectotype, familie *Poaceae*